Lakivaliokunta

Torstai 19.5.2022 klo 10.00—11.25

Läsnä
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Antero Laukkanen kd
jäsen Matias Mäkynen sd (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Jouni Ovaska kesk (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Mari Rantanen ps
jäsen Suldaan Said Ahmed vas
jäsen Ruut Sjöblom kok (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Mirka Soinikoski vihr (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Jari Kinnunen kok

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026

Valtioneuvoston selonteko VNS 2/2022 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026 LaVP 54/2022 vp, B 8
Eriävä mielipide Eriävä_mielipide_LaV_PS_VNS 2_2022.pdf A 3

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 18.5.2022 jaetun lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä ed. Rantanen ehdotti ed. Tynkkysen kannattamana, että lausuntoluonnokseen lisätään uusi 28 a kappale seuraavasti: "Lakivaliokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota ulkomaalaisasioiden suureen määrään suomalaisissa hallintotuomioistuimissa. Turvapaikka-asioiden määrä kasvoi vuonna 2015 nopeasti, ja siitä alkaen ulkomaalaisasioiden määrä hallinto-oikeuksissa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa on pysyvästi vakiintunut aiempaa huomattavasti korkeammalle tasolle. Tuomioistuinten julkisten toiminta- ja vuosikertomusten perusteella esimerkiksi Helsingin hallinto-oikeudessa vuonna 2020 ratkaistuista asioista noin puolet oli ulkomaalaisasioita. Myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa ulkomaalaisasiat muodostavat selvästi suurimman asiaryhmän (41 prosenttia saapuneista asioista vuonna 2021). Selvää on, että ulkomaalaisasioiden näin suuri määrä ruuhkauttaa tuomioistuinten toimintaa ja kuluttaa paljon resursseja."

Ehdotuksesta äänestettiin pohjana olevaa lausuntoluonnosta vastaan. Äänin 8—5 (0 tyhjää) lausuntoluonnos hyväksyttiin.

Ed. Rantanen ehdotti ed. Tynkkysen kannattamana, että lausuntoluonnokseen lisätään uusi 28 b kappale seuraavasti: "Lakivaliokunta toteaa, että Suomeen Ukrainan sodan vuoksi pakenevien henkilöiden turvapaikka-asioiden käsittelyyn ei tarvittaisi julkisen talouden suunnitelmassa nyt kohdennettuja lisämäärärahoja, mikäli tuomioistuimet eivät jo valmiiksi olisi ruuhkautuneita ulkomaalaisasioista. Valiokunta huomauttaa, että suomalaisissa hallintotuomioistuimissa käsitellään yhä edelleen sellaistenkin henkilöiden turvapaikka-asioita, jotka ovat saapuneet maahan vuonna 2015 ja joko valittaneet saamastaan kielteisestä turvapaikkapäätöksestä tai tehneet yhden tai useamman uusintahakemuksen. Lakivaliokunta pitääkin välttämättömänä, että tilanteeseen puututaan esimerkiksi rajoittamalla turvapaikanhakijoiden mahdollisuuksia uusintahakemusten tekemiseen ja edistämällä hallintotuomioistuinten mahdollisuutta jättää ilmeisen perusteettomat turvapaikkavalitukset tutkimatta. Näin hallintotuomioistuinten resursseja saataisiin vapautettua Suomesta Ukrainan sodan vuoksi turvapaikkaa hakevien ihmisten asioiden käsittelyyn. Lisäksi tarvitaan välittömiä lainsäädäntömuutoksia, joilla hybridivaikuttaminen turvapaikanhakijoita välineellistämällä estetään."

Ehdotuksesta äänestettiin pohjana olevaa lausuntoluonnosta vastaan. Äänin 11—2 (0 tyhjää) lausuntoluonnos hyväksyttiin.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Kappaleen 28 jälkeen lisättiin uusi riviotsikko ja kappale seuraavasti: "*Vihreä siirtymä*. Lakivaliokunta pitää hallinto-oikeuksien ympäristö-, maankäyttö- ja rakennusasioiden käsittelyaikojen lyhentämiseen osoitettua vuosittaista 3 milj. euron lisämäärärahaa vuosille 2023—2026 tarpeellisena. On myös tärkeää, että lisäyksen luonne on valiokunnan saaman selvityksen mukaisesti pysyvän kaltainen, vaikka se on päätetty osana määräaikaista luvituksen kokonaisuutta kehyspoikkeuksen piirissä."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Merkittiin, että ed. Rantanen ja ed. Tynkkynen varasivat tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Eriävä mielipide jätettiin kokouksessa sihteerille.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Rantanen ja ed. Tynkkynen, liite A 3

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi positiivisesta luottotietorekisteristä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 22/2022 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 28/2022 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle vanhemmuuslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 132/2021 vp
Lakialoite LA 13/2020 vp, 20/2021 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 26/2022 vp

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta jatkoi valmistavaa keskustelua.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 42/2022 vp
Valiokunnan lausunto StVL 4/2022 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausunto StVL 4/2022 vp on saapunut valiokuntaan.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 20.5.2022 klo 9.15 etäkokous.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Tuokila